

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan:
Audit Committee VWS

SG
Financieel-Economische
Zaken
Budgettaire zaken

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum
5 december 2022

Kenmerk
AC-1140

nota

(ter informatie)

Voortgangsrapportage Verscherpt Toezicht
Financieel beheer

1 Aanleiding voor deze nota

Vanaf 13 juni 2022 staan enkele organisatieonderdelen onder Verscherpt Toezicht (hierna VT) vanuit FEZ. VT is ingesteld naar aanleiding van de bevindingen van de ADR en de Algemene Rekenkamer ten aanzien van het financieel beheer en de opvolging hiervan. VT ziet erop toe dat nieuwe onrechtmatigheden worden voorkomen, normale procedures worden gehanteerd en richt zich op het in 2022 afwikkelen van enkele risicovolle dossiers.

2 Samenvatting en conclusies

- De directies PDCIC, PDCV, PDCZ, Dienst Testen en RDO (onderdeel van DICIO) zijn per 13 juni 2022 onder VT geplaatst. In november is er gewogen of VT dient te worden voortgezet:
 - Op 30 september 2022 is voor het onderdeel RDO al decharge verleend ten aanzien van VT. De inrichting van het financieel beheer is daar weer op orde.
 - Voor de overige onderdelen is VT in ieder geval verlengd tot 16 januari.
- De volgende risicovolle dossiers vallen binnen VT: GGD-GHOR, Meerkostenregeling GGD'en, Stichting Open Nederland (SON), Laboratoria (CORON-IT), Zelftesten en de subsidieregelingen COZO, BONUS en IC-opscaling. Het doel bij deze dossiers is om de onrechtmatigheden niet in 2023 door te laten lopen. Op alle dossiers is voortgang geboekt, maar er zullen in 2022 forse onrechtmatigheden zijn en de risico's op onrechtmatigheden in 2023 zijn nog groot.
- Voor alle organisatieonderdelen en de risicovolle dossiers zijn separate voortgangsrapportages opgesteld die zijn besproken met onder andere de betrokken directeuren. Deze rapportage geeft per directie en risicovol dossier de stand van zaken weer.
- De samenwerking tussen de 1^e en de 2^e lijn is prettig. FEZ steunt sterk op de externe medewerkers in de 1^e lijn, dit is naar de toekomst toe een punt van aandacht.
- Voor zowel de betrokken directies als FEZ is VT een nieuw instrument en dus zelf ook in ontwikkeling. De feedback die over en weer wordt gegeven helpen ook om het instrument VT voor mogelijk gebruik in de toekomst verder te ontwikkelen.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Budgettaire zaken

Kenmerk
AC-1140

3 Belangrijkste punten van informatie

VT valt uiteen in twee hoofdonderdelen: 1) Risicovolle dossiers en 2) VT op organisatieonderdelen. Onderdeel 2 valt weer uiteen in 2 subonderdelen namelijk het VT op de beleidsvoorbereiding en de beleidsvorming. Dit houdt in dat FEZ als concerncontroller nauwer betrokken wordt in het vormen/maken van nieuw beleid of de voortzetting ervan. Centraal staat hier dus de vraag of FEZ in staat is om tijdig bij te sturen voor er onomkeerbare stappen worden genomen (toezeggingen, besluiten, etc.)

Het tweede subonderdeel gaat over de rechtmatige uitvoering van het beleid en richt zich op de bevindingen van de ADR. Dit betekent dat bij iedere nieuwe verplichting boven de 33.000 euro en bij iedere betaling boven € 1 mln. euro voorafgaand een aantal controleformats moeten worden ingevuld en voorgelegd aan het VT-team. Hierin staan vragen over prestatie verklaren, tijdige aanbesteding, dossiervorming, tijdig informeren parlement en de financiële administratie.

1. Risicovolle dossiers

In dit onderdeel wordt per dossier samenvattend de stand van zaken vermeld en de mogelijke risico's.

GGD Meerkosten 2020/2021 (€ 2 miljard)

De afrekening van de meerkosten die GGD'en en Veiligheidsregio's in 2020 en 2021 gemaakt hebben vindt momenteel plaats. Dit betekent concreet dat de verstrekte voorschotten in boekjaar 2022 afgerekend worden.

De afrekening wordt gedaan door directie PG voor 2020 en door directie PDCIC voor 2021. Hierbij wordt de werkwijze gevolgd die daarvoor in 2020 afgesproken is. De voortgang van de afrekening verloopt goed.

In het kort betekent dit een controle of alle verantwoordingsstukken ontvangen zijn, of deze aan de eisen voldoen, wat het oordeel van de accountant is, de berekening of er nog iets na- of terugbetaald moet worden en het oordeel van VWS over de vaststelling. Zodra dit medio december afgerond is zal er een cijfermatig overzicht opgesteld worden.

GGD-GHOR (€ 1,3 miljard)

De afrekening van de voorschotten die in 2021 verstrekt zijn zal in december plaatsvinden. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het inhoudelijk dossier. Hierin staat welke prestatie de GGD GHOR geleverd heeft. In december wordt ook het financieel dossier afgerond. Belangrijk daarin is de jaarrekening van de GGD GHOR met de controleverklaring van hun accountant. Deze wordt naar ons weten op 7 december in het presidium vastgesteld.

Bekend is al dat de accountant een verklaring met oordeelsonthouding afgeeft. Dit omdat onzekerheid bestaat dat de door callcenters gefactureerde prestaties als zodanig geleverd zijn. Het financieel belang van deze stroom is substantieel op het totaal.

Voor de rechtmatigheid aan onze kant betekent dit ook grote onzekerheden. De stromen waar de inzet van de callcenter diensten voornamelijk op zitten zijn vaccineren, bron- en contactonderzoek en testen. Samen beslaan zij 90% van de verstrekte voorschotten aan GGD GHOR. Op deze stromen is geen

SG
Financieel-Economische
Zaken
Budgettaire zaken

Kenmerk
AC-1140

zekerheid over de rechtmatige en getrouwe besteding van de middelen door de GGD GHOR. De afrekening van de voorschotten zal onrechtmatig (onzeker) zijn en tevens een getrouwheid onzekerheid.

In 2022 is de landelijke coördinatie van de Covid-19 bestrijding overgegaan van de GGD GHOR naar de LCCB. De problematiek bij de GGD GHOR / LCCB die over 2021 tot een oordeelsonthouding heeft geleid heeft tot de zomer geduurd. Het risico dat de LCCB over 2022 ook een oordeelsonthouding op haar jaarrekening krijgt is zeer groot. Met die kennis is het aan te bevelen om de in 2022 verstrekte voorschotten (€ 560 miljoen) ook al in 2022 af te rekenen. De onrechtmatig wordt dan nu genomen en niet in 2023. FEZ zal deze aanbeveling verder uitwerken en met de beleidsdirectie bespreken.

LCCB (RWT-status) (€ 560 miljoen)

Ten aanzien van de LCCB heeft de Algemene Rekenkamer geoordeeld dat er geen sprake is van een rechtspersoon met wettelijke taak (RWT). VWS is van oordeel dat hier wel sprake is van een RWT-status voor de LCCB en heeft op deze manier ook de LCCB gefinancierd in 2022 en zal dit doorzetten tot het voorziene einde van de taakopdracht half 2023. Tenzij de Rekenkamer toch meegaat in deze redenatie van VWS of er tot een andere oplossing kan worden gekomen, zullen de verplichtingen over 2022 en 2023 als onrechtmatig worden aangemerkt.

Laboratoria (€ 469 miljoen)

Op dit moment wordt fase 1 van een gegevensgerichte controle / IT Audit uitgevoerd. Hiervoor is door PDCV opdracht aan de LCCB gegeven. Het doel van Fase 1 is het proces, de risico's en controls door de organisatie zelf in beeld te brengen voor de gegevens over testen, die relevant zijn om de betrouwbaarheid van de facturering door de testlaboratoria te kunnen beoordelen. Hiervoor zijn en worden interviews gehouden binnen de GGD GHOR, met Dienst Testen en met twee laboratoria. Belangrijk hierbij is het vormen van een beeld over de data-integriteit. Fase 1 zal als product een rapport van bevindingen zijn. De voortgang van fase 1 is goed maar nog niet klaar. Er zijn, aan de zijde van GGD GHOR, enkele gevallen naar voren gekomen wat op dit moment tot zorgen over de data integriteit leidt. Deze eerste observaties dienen nog goed gecontroleerd te worden.

Om iets over de rechtmatigheid van de uitgaven te kunnen zeggen dient ook fase 2 van de IT Audit uitgevoerd te worden. Dit betreft een steekproef controle. Hierover kan pas iets gezegd worden na afronding van fase 1. Op dit moment is het ongewis wat er uit het onderzoek komt en of dit op tijd gereed zal (31 januari) om in de beoordeling over 2022 meegenomen te worden. Vooralsnog dient aangenomen te worden dat de betalingen over 2022 allen onrechtmatig (onzeker) en tevens niet getrouw zullen zijn.

Bonus zorgprofessionals (€ 2,4 miljard)

Het doel is om alle in 2020 en 2021 verstrekte subsidies/voorschotten dit jaar vast te stellen (totaal ca. 2,4 mld). DUS-I heeft dossiers (die niet in de steekproef vallen) voor een totaal van 1,9 mld inmiddels behandeld en deze staan gereed om deze maand te worden vastgesteld. FEZ heeft benadrukt dat dit zo spoedig mogelijk doorgang moet vinden.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Budgettaire zaken

Kenmerk
AC-1140

Het andere deel (0,5 mld) betreft dossiers die in steekproef vallen. Ook deze dossiers worden afgedaan zodra er een (positief) bericht van de huisaccountant is ontvangen. De deadline voor indienen van de stukken was 24 november. Een deel van de aanvragers heeft 2 tot 3 weken uitstel gevraagd, de laatste stand is dat 84 van de 106 dossiers inmiddels binnen zijn, DUS-I heeft intensief contact met instellingen en accountants om de resterende dossiers dit jaar af te ronden.

De steekproefopzet is eerder al vastgesteld. Hierbij zal ook een evaluatie op de steekproef plaatsvinden. DUS-I verwacht deze evaluatie in januari uit te voeren. De subsidieregeling Coronabanen in de Zorg (€ 97 miljoen) loopt mee in de verantwoording van de zorgbonus en zal eenzelfde oordeel ontvangen.

SON (€ 660 miljoen)

De afrekening van de voorschotten die in 2021 en begin 2022 verstrekt zijn zal in december plaatsvinden. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het inhoudelijk dossier. Hierin staat welke prestatie de SON geleverd heeft. In december wordt ook het financieel dossier afgerond. Belangrijk daarin is de jaarrekening van de SON met de controleverklaring van hun accountant. Deze is inmiddels vastgesteld en ontvangt VWS deze week.

Zeer goed nieuws is dat SON een goedkeurende verklaring op haar jaarrekening heeft ontvangen. Dit betekent aan onze kant dat we 100% gaan voor een rechtmatige afrekening van de voorschotten.

Actie in december zal zijn dat de inhoudelijke en het financiële dossiers afgerond dienen te worden dat het management van PDCV beoordeelt of de verstrekte voorschotten dan ook daadwerkelijk vastgesteld kunnen worden.

IC-opstapeling (€ 450 mln, afwikkeling op zijn vroegst in 2023)

Gezien de grote moeilijkheden om tot een rechtmatige verantwoording te komen, is het voorliggende voorstel om de verantwoordingseis van de 5FTE te laten vervallen.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Budgettaire zaken

Kenmerk
AC-1140

2. VT op de organisatieonderdelen

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij VT op de verschillende organisatieonderdelen.

PDCIC

1. Beleidsvoorbereiding:
2. In het startgesprek over VT naar aanleiding van de instellingsbrief is afgesproken dat het team VT (met name de BT-leden van FEZ) goed zouden worden aangesloten op de beleidsvormende kant van de organisatie. We zijn aangesloten bij de verschillende MT's. In het voortgangsgesprek is door de coronadirecties gezamenlijk verzocht deelname aan de MT's af te bouwen. De aanwezigheid van FEZ leidt er mogelijk toe dat de 1^e lijn control niet goed in positie komt. FEZ vindt dit te vroeg. FEZ zal opletten dat de 1^e lijn controle betrokken is alvorens FEZ met dossiers aan de slag gaan. Afgesproken is om samen na te denken over hoe we VT in 2023 verder vorm gaan geven.
- 3.
4. Uitvoering:
5. Het aanleveren van de gevraagde informatie voor het vastleggen van verplichtingen is sterk verbeterd. De Shared Service afdeling die voor de drie directies de financiële advisering en controle doet is nog in ten opzichte van de vorige rapportage sterker in positie.
- 6.

PDCV

1. Beleidsvoorbereiding
Zie passage onder PDCIC. Daarnaast is er een werkgroep en stuurgroep aan de slag met het voorbereiden van het structureel in beeld brengen van de coronauitgaven vanaf 2023. Dit wordt een belangrijk thema in de komende voorjaarsbesluitvorming.
- 2.
3. Uitvoering:
4. Zie passage PDCIC. Afgesproken is dat de voorschotfacturen voor de ggd'en niet meer binnen VT zullen vallen aangezien dit zeer repeterend van aard bleek.

PDCZ

1. Beleidsvoorbereiding:
Waar PDC-19 een dechargeproces heeft doorlopen waaruit PDCV en PDCIC zijn ontstaan is dit voor PDCZ niet gebeurd. Momenteel lopen er gesprekken met de directies MEVA, CZ, GMT en DMO over de financiële overdracht van dossiers. Ten opzichte van de vorige rapportage is de directie organisatorisch versterkt en heeft de financiële SSO steeds meer grip op de dossiers. Er blijven echter nog kwetsbaarheden bestaan als gevolg van de rommelige overdracht naar de directie.
2. Uitvoering:
Vanwege het bijzondere karakter van deze directies is bij aanvang van VT besloten PDCZ niet te betrekken in het formatproces.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Budgettaire zaken

Kenmerk
AC-1140

Voor de uitvoeringscoördinatie op de COVID subsidies wordt sterk geleund op de externe medewerkers van PDCZ en (voor de hieraan verbonden uitvoering) DUS-I. FEZ heeft aanbevelingen gedaan om de Subsidieketen op een aantal punten te versterken.

Dienst Testen

1. Beleidsvoorbereiding

De samenwerking met DT blijft goed verlopen. Het financiële team is van goede kwaliteit en er zijn forse verbeterlagen geweest ten aanzien van het financieel beheer. Doorgaans wordt FEZ goed aangesloten op de beleidsdiscussies.

2. Uitvoering

Geconstateerd wordt dat dit proces snel en adequaat door Dienst Testen is opgepakt. Het invullen en aanleveren van de formats gebeurt in bijna alle gevallen op de juiste manier. Het periodieke overleg tussen VT en Team Finance draagt erg bij aan een goedlopend proces.

Voor wat betreft de betaalde facturen aan laboratoria betekent het voldoen aan de verantwoordingsvoorwaarden van VT nog niet dat de onrechtmatigheden zijn weggenomen. Hier blijft de donkere wolk van de validatie Coron-IT erboven hangen.

DI/RDO

Aangezien VT geen toegevoegde waarde levert aan het financieel beheer bij DI/RDO is op 30 september 2022 decharge verleend.

3. Vervolgproces

- Op de risicovolle dossiers wordt strak gestuurd en gemonitord vanuit de beleidsdirecties en FEZ.
- VT wordt tot in ieder geval 16 januari 2023 verlengd. Samen met de coronadirecties wordt gekeken of er aanpassingen in het proces plaats kunnen vinden.